

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

14. června 2012*

„Směrnice 93/13/EHS — Spotřebitelské smlouvy — Zneužívající klauzule o úrocích z prodlení —
Řízení o platebním rozkazu — Pravomoci vnitrostátního soudu“

Ve věci C-618/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Audiencia Provincial de Barcelona (Španělsko) ze dne 29. listopadu 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 29. prosince 2010, v řízení

Banco Español de Crédito SA

proti

Joaquínu Calderón Caminovi,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano (zpravodaj), předseda senátu, M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits a M. Berger, soudci,
generální advokátka: V. Trstenjak,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. prosince 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Banco Español de Crédito SA A. Herrador Muñoz a V. Betancor Sánchez, jakož i R. Riverem Sáezem, abogados,
- za španělskou vládu S. Centeno Huerta, jako zmocněnkyní,
- za německou vládu J. Kemper a T. Henzem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Owsiany-Homung a E. Gippini Fournierem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 14. února 2012,

vydává tento

* Jednací jazyk: španělština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu:
 - článku 6 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288);
 - článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (Úř. věst. L 110, s. 30);
 - ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (Úř. věst. L 399 s. 1);
 - článku 5 odst. 1 písm. l) a m), článků 6 a 7 a čl. 10 odst. 2 písm. l) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, s. 66), a
 - článku 11 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („směrnice o nekalých obchodních praktikách“) (Úř. věst. L 149, s. 22).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Banco Español de Crédito SA (dále jen „Banesto“) a J. Calderónem Caminem týkajícího se zaplacení částek dlužných na základě smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené mezi těmito stranami.

Právní rámec

Unijní právní úprava

Směrnice 87/102/ES

- 3 Směrnice Rady 87/102/ES ze dne 22. prosince 1986 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru (Úř. věst. 1987, L 42, s. 48; Zvl. vyd. 15/01, s. 326) stanovila v článku 6 toto:

„1. Bez ohledu na vyloučení stanovené v čl. 2 odst. 1 písm. e) musí být v případech smlouvy mezi úvěrovou nebo finanční institucí a spotřebitelem o poskytnutí úvěru ve formě přečerpání běžného účtu (kromě účtů kreditních karet) spotřebitel informován při uzavření nebo před uzavřením příslušné smlouvy o:

- případné horní hranici úvěru,
- roční úrokové sazbě a účtovaných poplatcích ode dne uzavření smlouvy, a také o podmínkách, za nichž je možno tuto sazbu a poplatky změnit,
- postupu pro ukončení smlouvy.

Tyto informace musí být potvrzeny písemně.

2. Po dobu trvání smlouvy musí být spotřebitel také informován o každé změně roční úrokové sazby nebo poplatků, jakmile k ní dojde. Tyto informace je možno podat na výpisu z účtu nebo v jakékoliv jiné formě přijatelné pro členské státy.

3. V členských státech, kde jsou přípustná přečerpání účtu s tichým souhlasem, zajistí dotyčné členské státy, aby byl spotřebitel informován o roční úrokové sazbě a o účtovaných poplatcích, a také o všech změnách těchto poplatků v případech, kdy přečerpání účtu trvá déle než tři měsíce.“

4 Článek 7 uvedené směrnice stanoví:

„V případě úvěru poskytnutého na nabytí zboží stanoví členské státy podmínky, za nichž je možný zpětný přechod držby zboží, zvláště když k tomu spotřebitel neudělil souhlas. Zajistí také, aby v případech zpětného přechodu držby zboží na věřitele bylo vyúčtování mezi oběma stranami provedeno tak, aby zpětný přechod držby nevedl k bezdůvodnému obohacení.“

Směrnice 93/13

5 Dvanáctý bod odůvodnění směrnice 93/13 uvádí:

„vzhledem k tomu, že však za daného stavu věcí vnitrostátní právní předpisy umožňují, aby se uvažovalo pouze o částečné harmonizaci; že zejména tato směrnice se vztahuje pouze na smluvní podmínky, které nebyly sjednány individuálně; že členským státům by měla být ponechána možnost, aby s náležitým ohledem na Smlouvu zajistily spotřebitelům vyšší úroveň ochrany prostřednictvím přísnějších vnitrostátních ustanovení, než jsou ustanovení této směrnice“.

6 Dvacátý první bod odůvodnění směrnice zní následovně:

„vzhledem k tomu, že členské státy by měly zajistit, aby se nepoužívaly nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule] ve smlouvách, které uzavírá prodávající nebo poskytovatel se spotřebiteli, a jestliže se takové podmínky přesto použijí, aby nezavazovaly spotřebitele, a aby smlouva nadále zavazovala strany podle těchto podmínek, jestliže může nadále existovat bez dotyčných nepřiměřených ustanovení“,

7 Dvacátý čtvrtý bod odůvodnění téže směrnice upřesňuje:

„vzhledem k tomu, že soudy nebo správní orgány členských států musí mít k dispozici přiměřené a účinné prostředky, aby zabránily dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách se spotřebiteli,“

8 Článek 6 směrnice 93/13 stanoví:

„1. Členské státy stanoví, že nepřiměřené podmínky [zneužívající klauzule] použité ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazné a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí].

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro zajištění toho, aby spotřebitel neztratil ochranu, kterou mu poskytuje tato směrnice, proto, že si zvolil právní předpisy třetí země jako právní předpisy vztahující se na smlouvu, jestliže smlouva úzce souvisí s územím členských států.“

9 Článek 7 odst. 1 uvedené směrnice zní následovně:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a konkurentů existovaly přiměřené a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí] ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

10 Článek 8 téže směrnice stanoví:

„Členské státy mohou přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení slučitelná se Smlouvou [o ES] v oblasti působnosti této směrnice, aby zajistily nejvyšší stupeň ochrany spotřebitele.“

Směrnice 2005/29

11 Článek 11 odst. 1 a 2 směrnice 2005/29 stanoví:

1. Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů existovaly vhodné a účinné prostředky pro boj proti nekalým obchodním praktikám v zájmu zajištění souladu s touto směrnicí.

[...]

2. Na základě právních předpisů uvedených v odstavci 1 udělí členské státy soudům nebo správním orgánům pravomoci, které je zmocňují, aby v nezbytných případech s ohledem na všechny dotčené zájmy, a zejména veřejný zájem,

a) nařídily zastavení nekalých obchodních praktik nebo zahájily příslušné soudní řízení směřující k nařízení jejich zastavení,

či

b) pokud nekalá obchodní praktika zatím neproběhla, avšak má k ní bezprostředně dojít, zakázaly takovou praktiku nebo zahájily příslušné soudní řízení směřující k jejímu zákazu,

a to i bez důkazu o skutečně vzniklé ztrátě nebo újmě nebo úmyslu nebo nedbalosti na straně obchodníka.

Členské státy dále stanoví, že opatření uvedená v prvním pododstavci mohou být přijata ve zkráceném řízení jako:

— opatření předběžná,

— nebo opatření konečná,

přičemž každý členský stát sám rozhodne, kterou z těchto dvou možností zvolí.

[...]“

Nařízení č. 1896/2006

12 Druhý bod odůvodnění nařízení č. 1896/2006 upřesňuje:

„Řízení zavedené tímto nařízením by mělo sloužit jako dodatečný a volitelný prostředek pro žalobce, který má nadále možnost využít řízení podle vnitrostátního práva. Toto nařízení také nenahrazuje ani neharmonizuje stávající mechanismy vymáhání nesporných nároků podle vnitrostátního práva.“

13 Článek 1 nařízení č. 1896/2006 stanoví:

„1. Účelem tohoto nařízení je:

a) zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně;

a

b) umožnit volný pohyb evropských platebních rozkazů ve všech členských státech stanovením minimálních norem, díky jejichž dodržování je zbytečné zahajovat v členském státě výkonu jakékoli mezitímní řízení před uznáním a výkonem.

2. Toto nařízení nebrání žalobci uplatňovat nárok ve smyslu článku 4 s využitím jiného řízení, které je k dispozici podle práva členského státu nebo práva Společenství.“

Směrnice 2008/48

14 Článek 1 směrnice 2008/48 zní následovně:

„Účelem této směrnice je harmonizovat některé aspekty právních a správních předpisů členských států, které se týkají smluv o spotřebitelském úvěru.“

15 Článek 5 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„S dostatečným předstihem před tím, než je spotřebitel vázán úvěrovou smlouvou nebo nabídkou, poskytne věřitel a případně zprostředkovatel úvěru spotřebiteli na základě věřitelem nabízených úvěrových podmínek a případně spotřebitelem vyjádřených preferencí a poskytnutých údajů informace potřebné ke srovnání různých nabídek, aby mohl spotřebitel učinit informované rozhodnutí, zda úvěrovou smlouvu uzavře. [...]

Dotyčné informace zahrnují:

[...]

1) úrokovou sazbu použitelnou v případě opožděných plateb a podmínky pro její úpravu a veškeré případné poplatky z prodlení;

m) upozornění na důsledky opomenutí plateb;

[...]“

16 Článek 10 odst. 2 téže směrnice stanoví:

„Úvěrová smlouva jasně a výstižně uvádí:

[...]

l) úrokovou sazbu použitelnou v případě opožděných plateb platnou v okamžiku uzavření úvěrové smlouvy a podmínky pro její úpravu a veškeré případné poplatky z prodlení;

[...]“

Směrnice 2009/22

17 Článek 1 odst. 1 směrnice 2009/22 stanoví:

„Cílem této směrnice je sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se žalob na zdržení se jednání ve smyslu článku 2, kterými jsou chráněny kolektivní zájmy spotřebitelů v působnosti směrnice uvedené v příloze I, aby se tak zajistilo řádné fungování vnitřního trhu.“

18 Článek 2 uvedené směrnice zní takto:

„1. Členské státy určí soudy nebo správní orgány příslušné k tomu, aby rozhodly o žalobách podaných oprávněnými subjekty ve smyslu článku 3, které jsou zaměřeny na:

a) co možná nejpohotovější zastavení nebo zákaz porušování předpisů, případně vydaný v rámci zkráceného řízení;

[...]

2. Použitím této směrnice nejsou dotčena pravidla mezinárodního práva soukromého týkající se rozhodného práva, kterým je obvykle buď právo členského státu, ve kterém má porušování předpisů původ, nebo právo členského státu, ve kterém se účinky porušování předpisů projeví.“

Španělské právo

19 Ochrana spotřebitelů před zneužívajícími klauzulemi byla ve španělském právu nejprve zajištěna obecným zákonem 26/1984 o ochraně spotřebitelů a uživatelů (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) ze dne 19. července 1984 (BOE č. 176 ze dne 24. července 1984, s. 21686, dále jen „zákon 26/1984“).

20 Zákon 26/1984 byl poté změněn zákonem 7/1998 o obecných smluvních podmínkách (Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación) ze dne 13. dubna 1998 (BOE č. 89 ze dne 14. dubna 1998, s. 12304), který směrnici 93/13 provedl do vnitrostátního španělského práva.

21 Konečně královským nařízením s mocí zákona 1/2007 o přepracovaném znění obecného zákona o ochraně spotřebitelů a uživatelů a souvisejících zákonů (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) ze dne 16. listopadu 2007 (BOE č. 287 ze dne 30. listopadu 2007, s. 49181, dále jen „nařízení s mocí zákona 1/2007“) bylo přijato kodifikované znění zákona 26/1984 ve znění změn.

22 Článek 83 nařízení s mocí zákona 1/2007 stanoví:

„1. Zneužívající klauzule jsou absolutně neplatné a považují se za nesjednané.

2. Část smlouvy, která je stížena neplatností, se upraví podle ustanovení článku 1258 občanského zákoníku a podle zásady dobré víry.

Pro tyto účely soud, který prohlásil neplatnost uvedených klauzulí, provede změnu smlouvy a může upravit výhodněji práva a zmírnit povinnosti zúčastněných stran, za předpokladu, že smlouva nadále trvá, nebo důsledky neúčinnosti smlouvy za předpokladu, že byla spotřebiteli a uživateli způsobena významná škoda.

Neplatnost smlouvy může soud prohlásit pouze v případě, že klauzule, které zůstávají zachovány, způsobují nerovnováhu v postavení zúčastněných stran, kterou nelze zhojit.“

23 Článek 1258 občanského zákoníku stanoví:

„Smlouvy jsou uzavírány na základě dohody a představují od tohoto okamžiku nejen závazek ke splnění výslovně ujednaného, ale také ke všem následkům, které podle jejich charakteru odpovídají dobré víře, obchodním zvyklostem a právním předpisům.“

24 Občanský soudní řád (Ley de Enjuiciamiento Civil) ve znění platném k datu zahájení řízení, v němž došlo ke sporu v původním řízení, stanoví v čl. 812 odst. 1 následující podmínky, za nichž se řízení o platebním rozkazu uplatní:

„Každý, kdo od jiného požaduje zaplacení splatného vymahatelného peněžitého dluhu ve výši nepřesahující 30 000 euro, může využít řízení o platebním rozkazu, prokáže-li výši tohoto dluhu následujícími způsoby:

- 1) předložením dokumentů bez ohledu na jejich formu, druh či hmotný nosič s podpisem dlužníka nebo razítkem, značkou či známkou, nebo jakýmkoli jiným označením dlužníka v hmotné či elektronické podobě;
- 2) předložením faktur, dodacích listů, osvědčení, telegramů, faxů či jiných dokumentů, a to i jednostranně vystavených věřitelem, které se obvykle používají k doložení pohledávek a dluhů v takových vztazích, jaké vyvstávají mezi věřitelem a jeho dlužníkem.

[...]“

25 Článek 815 odst. 1 občanského soudního řádu, nadepsaný „Přípustnost návrhu na vydání platebního rozkazu“, stanoví:

„Jsou-li k návrhu připojeny dokumenty podle čl. 812 odst. 2 či prokazují-li tyto připojené dokumenty přímo nárok navrhovatele potvrzený obsahem návrhu, soudní úředník nařídí dlužníkovi, aby navrhovateli zaplatil ve lhůtě 20 dnů a prokázal tuto platbu před soudem, nebo se dostavil k soudu a v námitce stručně uvedl důvody, které ho vedou k závěru, že vymáhanou částku v celém rozsahu či zčásti nedluží [...]“

26 Článek 818 odst. 1 občanského soudního řádu týkající se námítky dlužníka stanoví:

„Podá-li dlužník v řádné lhůtě námitku, spor je po ukončení příslušného řízení rozhodnut s konečnou platností a vydaný rozsudek nabývá právní moci.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

27 Dne 28. května 2007 uzavřel J. Calderón Camino s Banesto smlouvu o úvěru ve výši 30 000 eur (dále jen „sporná smlouva“) za účelem koupě automobilu „pro potřeby domácnosti“. Úvěrová úroková sazba činila 7,950 %, RPSN (roční procentní sazba nákladů) činila 8,890 % a sazba úroků z prodlení 29 %.

28 Přestože sporná smlouva měla platit až do 5. června 2014, nárokovala si Banesto předčasnou splatnost svých pohledávek s odůvodněním, že v září 2008 ještě nebylo uhrazeno sedm měsíčních splátek. Dne 8. ledna 2009 tak v souladu se španělským právem podala k Juzgado de Primer Instancia n° 2 de Sabadell návrh na vydání platebního rozkazu na zaplacení částky 29 381,95 eur odpovídající neuhrazeným měsíčním splátkám včetně smluvních úroků a nákladů.

- 29 Dne 21. ledna 2010 vydal Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell usnesení, v němž jednak rozhodl, že sporná smlouva byla adhezní smlouvou uzavřenou bez skutečné možnosti o ní vyjednávat a obsahovala jednostranně uložené obecné podmínky a dále že sazba úroku z prodlení ve výši 29 % byla stanovena v tištěném ujednání, které se co do typu a velikosti písma či zvláštního způsobu akceptace ze strany spotřebitele nelišilo od ostatního textu.
- 30 Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell za těchto podmínek a zejména s ohledem na výši úrokové sazby Euribor („Euro interbank offered rate“) a Evropské centrální banky (ECB), jakož i s ohledem na to, že uvedené úroky z prodlení o více než 20 procentních bodů přesahovaly úvěrovou úrokovou sazbu, bez návrhu rozhodl, že ujednání o úrocích z prodlení je absolutně neplatné z důvodu jeho zneužívajícího charakteru, a odkázal na ustálenou judikaturu Soudního dvora v této oblasti. Tuto sazbu dále stanovil ve výši 19 % s poukazem na zákonnou úrokovou sazbu a sazbu úroků z prodlení stanovenou ve vnitrostátních rozpočtových zákonech z let 1990 až 2008 a požadoval, aby Banesto ve sporu, jenž mu byl předložen, nově vypočítala výši úroků za dotčené období.
- 31 Banesto se proti uvedenému usnesení odvolala k Audiencia Provincial de Barcelona a tvrdila, že Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell v tomto stadiu řízení v podstatě nemohl bez návrhu rozhodnout o neplatnosti smluvní klauzule týkající se úroků z prodlení, kterou považoval za zneužívající, ani nemohl tuto klauzuli změnit.
- 32 Audiencia Provincial de Barcelona v předkládacím rozhodnutí zaprvé konstatoval, že španělská právní úprava v oblasti ochrany spotřebitelů a uživatelů neopravňuje soud, který o platebním rozkazu rozhoduje, aby z úřední povinnosti rozhodl *a limine* o neplatnosti zneužívajících klauzulí, jelikož jejich protiprávnost bývá analyzována v rámci řízení podle obecné právní úpravy, které se zahajuje pouze v případě, že dlužník podal námitku.
- 33 Pokud jde zadruhé o unijní právo, uvedený soud poznamenal, že Soudní dvůr sice v judikatuře vyložil čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 v tom smyslu, že vnitrostátní soudy mají povinnost vznést z úřední povinnosti námitku neplatnosti a neuplatnitelnosti zneužívající klauzule, a to i bez návrhu smluvní strany podaného za tímto účelem.
- 34 Podle předkládajícího soudu však nařízení č. 1896/2006, které konkrétně upravuje oblast platebních rozkazů na úrovni Evropské unie, nezavádí přezkumné řízení zneužívajících klauzulí z úřední povinnosti a *a limine*, ale uvádí pouze řadu požadavků a informací, které musí být spotřebitelům poskytnuty.
- 35 Směrnice 2008/48 o spotřebitelských úvěrových smlouvách ani směrnice 2009/22 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů navíc nestanoví procesní mechanismy, které vnitrostátní soudy zavazují, aby z vlastního podnětu konstatovaly neplatnost takové klauzule, která je obsažena ve sporné smlouvě.
- 36 Konečně i kdyby byla praktika spočívající v začlenění klauzule o úrocích z prodlení do textu smlouvy uzavřené mezi obchodníkem a spotřebitelem považována za nekalou ve smyslu směrnice 2005/29, čl. 11 odst. 2 této směrnice nebyl zákonem 29/2009, kterým se mění právní režim týkající se nekalé soutěže a informovanosti za účelem zlepšení ochrany spotřebitelů a uživatelů (Ley 29/2009 por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios) ze dne 30. prosince 2009 (BOE č. 315 ze dne 31. prosince 2009, s. 112039), do španělského práva proveden a vnitrostátní soudy tak v každém případě nemají pravomoc přezkoumávat bez návrhu nekalost uvedené praktiky.

37 Audiencia Provincial de Barcelona se vzhledem k pochybnostem ohledně správného výkladu unijního práva rozhodl za těchto podmínek přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je v rozporu s unijním právem, zejména ve vztahu k právu na ochranu spotřebitele, pokud se vnitrostátní soud vyhýbá tomu, aby z úřední povinnosti *a limine* a v jakémkoliv jiném stadiu řízení rozhodl o neplatnosti nebo změně klauzule obsažené ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, která se týká úroků z prodlení (v tomto případě ve výši 29 %)? Může soud podmínit případný přezkum takové klauzule, aniž přitom poruší práva spotřebitelů zaručená unijními právními předpisy, podnětem ze strany dlužníka (prostřednictvím procesní námítky)?
- 2) Jak má být ve světle čl. 6 odst. 1 směrnice [93/13] a článku 2 směrnice [2009/22] vykládán článek 83 [nařízení s mocí zákona 1/2007] v souladu se směrnicí [...]? Jakou působnost má pro tyto účely čl. 6 odst. 1 směrnice [93/13], v němž se stanoví, že zneužívající klauzule ‚nejsou [...] pro spotřebitele závazné‘?
- 3) Lze provedení soudního přezkumu z úřední povinnosti a *a limine* vyloučit v případě, že žalobce ve své žalobě uvede jednoznačné údaje týkající se sazby úroku z prodlení, výše pohledávky, tj. jistiny a úroku, smluvních pokut a nákladů, úrokové sazby a období, za něž je tento úrok požadován (nebo návrh, aby byl k jistině z úřední povinnosti připočten zákonný úrok podle právních předpisů členského státu původu), a žalobního důvodu včetně popisu skutkových okolností, kterých se žalobce dovolává jako základu nároku a požadovaného úroku, a pokud přitom upřesní, zda se jedná o úrok zákonný či smluvní, o kapitalizaci úroků či úrokovou sazbu úvěru, zda byl úrok vypočten žalobcem a o kolik procentních bodů přesahuje základní sazbu Evropské centrální banky, jak je stanoveno v nařízení [1896/2006], kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu?
- 4) Zakládají čl. 5 písm. l) a m), článek 6 a čl. 10 písm. l) směrnice [2008/48] – v rozsahu, v němž odkazují na ‚podmínky pro [...] úpravu [úrokové sazby]‘ – v případě jejich neprovedení do vnitrostátního práva povinnost úvěrové instituce zahrnout zvláště zřetelným způsobem a do oddělené části smlouvy (a nikoli bez odlišení od vlastního textu) jasně a zřetelně jakožto „předsmluvní informace“ odkazy na sazbu úroků z prodlení, které budou uplatněny v případě nesplácení, a na prvky zohledněné při výpočtu této sazby (finanční náklady, náklady na vymáhání atd.), a připojit rovněž upozornění na důsledek v souvislosti s nákladovými položkami?
- 5) Zahrnuje čl. 6 odst. 2 směrnice [2008/48] povinnost oznámit předčasnou splatnost úvěru či půjčky, pokud vede k uplatnění úroků z prodlení? Lze uplatnit zásadu zákazu bezdůvodného obohacení ve smyslu článku 7 směrnice [2008/48] v případě, že úvěrová instituce požaduje nejen zpětný přechod držby zboží (poskytnutých peněžitých prostředků), ale i obzvláště vysoké úroky z prodlení?
- 6) Může soud vzhledem k neexistenci prováděcího předpisu a ve světle čl. 11 odst. 1 směrnice [2005/29] z úřední povinnosti přezkoumat nekalou povahu praxe, která spočívá v zahrnutí klauzule týkající se úroků z prodlení do textu smlouvy?“

K předběžným otázkám

K první otázce

38 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být směrnice 93/13 vykládána v tom smyslu, že brání takové úpravě členského státu, jako je úprava dotčená v původním řízení, která soudu, jemuž je předložen návrh na vydání platebního rozkazu, neumožňuje posoudit z úřední moci *a limine* či

v jakémkoli jiném stadiu řízení zneužívající charakter klauzule o úrocích z prodlení obsažené ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, nepodal-li poslední uvedený námitku.

- 39 Aby bylo možné na tuto otázku odpovědět, je třeba úvodem připomenout, že systém ochrany zavedený směrnicí 93/13 vychází z myšlenky, že se spotřebitel nachází v nerovném postavení vůči prodávajícimu nebo poskytovateli, jak co se týče vyjednávací síly, tak úrovně informovanosti, což jej vede k tomu, že přistoupí na podmínky předem vyhotovené prodávajícím nebo poskytovatelem, aniž může ovlivnit jejich obsah (rozsudky ze dne 27. června 2000, *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores*, C-240/98 až C-244/98, Recueil, s. I-4941, bod 25, ze dne 26. října 2006, *Mostaza Claro*, C-168/05, Sb. rozh. s. I-10421, bod 25, jakož i ze dne 6. října 2009, *Asturcom Telecomunicaciones*, C-40/08, Sb. rozh. s. I-9579, bod 29).
- 40 S ohledem na takové nerovné postavení čl. 6 odst. 1 uvedené směrnice stanoví, že zneužívající klauzule nejsou pro spotřebitele závazné. Jak vyplývá z judikatury, jedná se o kogentní ustanovení, které směřuje k nahrazení formální rovnováhy, kterou smlouva nastoluje mezi právy a povinnostmi smluvních stran, rovnováhou skutečnou, která může nastolit rovnost mezi těmito smluvními stranami (výše uvedené rozsudky *Mostaza Claro*, bod 36; *Asturcom Telecomunicaciones*, bod 30, a rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, *VB Pénzügyi Lízing*, C-137/08, Sb. rozh. s. I-10847, bod 47, a ze dne 15. března 2012, *Pereničová a Perenič*, C-453/10, bod 28).
- 41 Soudní dvůr již opakovaně zdůraznil, že k tomu, aby mohla být zajištěna směrnicí 93/13 zamýšlená ochrana, může být nerovné postavení existující mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem narovnáno pouze pozitivním zásahem, vnějším ve vztahu k samotným smluvním stranám (viz výše uvedené rozsudky *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores*, bod 27, *Mostaza Claro*, bod 26, *Asturcom Telecomunicaciones*, bod 31, jakož i *VB Pénzügyi Lízing*, bod 48).
- 42 Právě ve světle těchto zásad Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní soud má povinnost posuzovat zneužívající charakter smluvní klauzule spadající do působnosti směrnice 93/13 z úřední povinnosti a odstraňovat tak nerovnováhu, která existuje mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky *Mostaza Claro*, bod 38; ze dne 4. června 2009, *Pannon GSM*, C-243/08, Sb. rozh. s. I-4713, bod 31; *Asturcom Telecomunicaciones*, bod 32, jakož i *VB Pénzügyi Lízing*, bod 49).
- 43 Role, která je přiznána uniijním právem vnitrostátnímu soudu v předmětné oblasti, se proto neomezuje na pouhou možnost vyslovit se k případně zneužívajícímu charakteru určité smluvní klauzule, nýbrž zahrnuje i povinnost posoudit tuto otázku z úřední povinnosti, pokud má za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu (viz výše uvedený rozsudek *Pannon GSM*, bod 32).
- 44 Soudní dvůr rozhodující o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané vnitrostátním soudem v rámci sporného řízení zahájeného po podání námítky spotřebitelem vůči platebnímu rozkazu v tomto ohledu rozhodl, že tento soud musí přijmout z úřední povinnosti vyšetřovací opatření za účelem zjištění, zda klauzule o výlučné místní příslušnosti soudu uvedená ve smlouvě, která byla uzavřena mezi prodávajícím nebo poskytovatelem na jedné straně a spotřebitelem na straně druhé, spadá do působnosti směrnice, a pokud ano, posoudit z úřední povinnosti možný zneužívající charakter takové klauzule (výše uvedený rozsudek *VB Pénzügyi Lízing*, bod 56).
- 45 Projednávaná věc se však liší od věcí, v nichž byly vydány výše uvedené rozsudky *Pannon GSM* a *VB Pénzügyi Lízing*, tím, že se týká vymezení úkolů, které má vnitrostátní soud na základě ustanovení směrnice 93/13 v rámci řízení o vydání platebního rozkazu, a to před podáním námítky ze strany spotřebitele.

- 46 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že při neexistenci harmonizace vnitrostátních mechanismů vymáhání nesporných nároků je úkolem vnitrostátního práva jednotlivých členských států, aby určilo způsoby provedení vnitrostátních řízení o platebních rozkazech členských států na základě zásady jejich procesní autonomie s tím, že nesmí být méně příznivé než ty, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (zásada rovnocennosti), ani nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných spotřebitelům unijním právním řádem (zásada efektivity) (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky *Mostaza Claro*, bod 24, a *Asturcom Telecomunicaciones*, bod 38).
- 47 K zásadě rovnocennosti je nutno uvést, že Soudní dvůr nemá k dispozici žádnou informaci, která by byla s to vyvolat pochybnosti ohledně souladu vnitrostátní právní úpravy dotčené v původním řízení s touto zásadou.
- 48 Ze spisu totiž vyplývá – což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu – že španělský procesní systém neumožňuje vnitrostátnímu soudu, který rozhoduje o návrhu na vydání platebního rozkazu, aby z hlediska článku 6 směrnice 93/13 i bez námitky spotřebitele posoudil z úřední povinnosti *a limine* či v jakémkoli jiném stadiu řízení jak zneužívající charakter klauzule obsažené ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, tak rozpor takové klauzule s vnitrostátními pravidly o veřejném pořádku.
- 49 K zásadě efektivity je nutno připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora každý případ, v němž vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, musí být analyzován s přihlédnutím k místu tohoto ustanovení v řízení jako celku, jeho průběhu a jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních soudních orgánů (výše uvedený rozsudek *Asturcom Telecomunicaciones*, bod 39 a citovaná judikatura).
- 50 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru v projednávané věci vyplývá, že řízení o vydání platebního rozkazu v souladu s článkem 812 občanského soudního řádu se uplatní na splatné a vymahatelné peněžní dluhy stanovené pevnou částkou, jejichž výše nepřesahuje v době rozhodné z hlediska skutečností původního řízení 30 000 euro.
- 51 Aby byl věřitelům zajištěn přístup ke spravedlnosti a rychlejší průběh řízení, tentýž článek stanoví pouze povinnost věřitelů připojit k návrhu dokumenty, jež prokazují existenci dluhu, a nemusí jasně označit sazbu úroků z prodlení, přesné období, v němž má být dluh splacen, a referenční hodnotu téže sazby v porovnání s vnitrostátní zákonnou úrokovou sazbou či sazbou Evropské centrální banky.
- 52 Podle čl. 815 odst. 1 a čl. 818 odst. 1 občanského soudního řádu se tak pravomoc vnitrostátního soudu, jemuž je předložen návrh na vydání platebního rozkazu, omezuje pouze na ověření toho, zda jsou dány formální podmínky pro zahájení tohoto řízení, při jejichž splnění je povinen návrhu vyhovět a vydat vykonatelný rozkaz, ač nemůže *a limine* či v jakémkoli jiném stadiu řízení zkoumat opodstatněnost návrhu z hlediska informací, jež má k dispozici, ledaže dlužník odmítne dluh uhradit či podá námitku ve lhůtě dvaceti dnů od data doručení uvedeného rozkazu. V případě sporů, jejichž hodnota přesahuje k datu skutkových okolností, jež vedly ke sporu v hlavním řízení, zákonem stanovenou částku 900 eur, je takovou námitku nutno podat prostřednictvím advokáta.
- 53 V této souvislosti je přitom nutno konstatovat, že takový procesní režim, který soudu, jež o návrhu na vydání platebního rozkazu rozhoduje, znemožňuje posoudit z úřední povinnosti *a limine* či v jakémkoli jiném stadiu řízení zneužívající charakter klauzulí obsažených ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, ačkoliv má k dispozici všechny k tomuto účelu potřebné informace o právním a skutkovém stavu, může v případě, že spotřebitel nepodá námitku, narušovat účinnost ochrany sledované směrnicí 93/13 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. listopadu 2002, *Cofidis*, C-473/00, Recueil, s. I-10875, bod 35).

- 54 S ohledem na celkovou podobu, průběh a zvláštnosti řízení o vydání platebního rozkazu popsaného v bodech 50 až 52 tohoto rozsudku totiž hrozí nezanedbatelné riziko, že dotčení spotřebitelé požadovanou námitku nepodají buď z důvodu obzvláště krátké lhůty stanovené pro tento účel, nebo proto, že je od obrany mohou odradit náklady na soudní žalobu, které vzniknou v poměru k částce sporného dluhu, nebo proto, že neznají či si neuvědomují rozsah svých práv, či konečně z důvodu, že návrh na vydání platebního rozkazu podaný prodávajícím nebo poskytovatelem má omezený obsah a spotřebitelé tak mají neúplné informace.
- 55 Prodávajícím či poskytovatelům by tedy stačilo zahájit řízení o vydání platebního rozkazu namísto běžného občanskoprávního řízení, aby spotřebitele zbavili ochrany sledované směrnicí 93/13, což je též v rozporu s judikaturou Soudního dvora, podle níž specifika soudního řízení, které probíhá v rámci vnitrostátního práva mezi prodávajícím nebo poskytovatelem na jedné straně a spotřebitelem na straně druhé, nemohou představovat okolnost, která může mít dopad na právní ochranu, kterou musí mít spotřebitel na základě ustanovení této směrnice 93/13 (výše uvedený rozsudek Pannon GSM, bod 34).
- 56 Za těchto podmínek je nutno konstatovat, že španělské právní předpisy dotčené v původním řízení se nejeví být v souladu se zásadou efektivity, jelikož v řízeních zahájených prodávajícími či poskytovateli vůči spotřebitelům na straně žalovaných znemožňují ochranu, kterou spotřebitelé mají podle směrnice 93/13, nebo její uplatnění nadměrně ztěžují.
- 57 Ve světle těchto úvah je nutno odpovědět na první otázku tak, že směrnice 93/13 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava dotčená v původním řízení, která neumožňuje soudu, jemuž je předložen návrh na vydání platebního rozkazu, aby bez námítky podané spotřebitelem posoudil z úřední povinnosti *a limine* či v jakémkoli jiném stadiu řízení zneužívající charakter klauzule o úrocích z prodlení obsažené ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím či poskytovatelem a spotřebitelem, ačkoli má pro tyto účely k dispozici potřebné informace o právním a skutkovém stavu.

Ke druhé otázce

- 58 Pro účely poskytnutí výkladu unijního práva, který by byl užitečný pro předkládající soud (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Michaniki, C-213/07, Sb. rozh. s. I-9999, body 50 a 51), je nutno druhou otázku chápat v tom smyslu, že její podstatou je, zda článek 2 směrnice 2009/22 a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 brání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava obsažená v článku 83 nařízení s mocí zákona 1/2007, která vnitrostátnímu soudu umožňuje, aby při rozhodnutí o neplatnosti zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím či poskytovatelem a spotřebitelem, doplnil uvedenou smlouvu tak, že změní obsah této klauzule.
- 59 V tomto ohledu je třeba úvodem uvést, že spor v původním řízení probíhá v rámci řízení o vydání platebního rozkazu zahájeného jednou ze smluvních stran, a nikoli v souvislosti se žalobou na zdržení se jednání podanou „oprávněným subjektem“ ve smyslu článku 3 směrnice 2009/22.
- 60 Jelikož se posledně jmenovaná směrnice ve sporu v původním řízení neuplatní, není třeba vyslovovat se k výkladu jejího článku 2.
- 61 Po účely odpovědi na otázku, jaké důsledky je třeba vyvodit z rozhodnutí o zneužívajícím charakteru smluvní klauzule, je tedy nutno odkázat jak na znění čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13, tak na její cíle a obecnou systematiku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. září 2009, AHP Manufacturing, C-482/07, Sb. rozh. s. I-7295, bod 27, a ze dne 8. prosince 2011, Merck Sharp & Dohme Corp., C-125/10, Sb. rozh. s. I-12987, bod 29).

- 62 Stran znění uvedeného čl. 6 odst. 1 je třeba konstatovat, že první část věty tohoto ustanovení sice členským státům přiznává určitou autonomii při vymezení právního režimu, který se uplatní na zneužívající klauzule, ale dále výslovně členským státům ukládá povinnost stanovit, že uvedené klauzule „nejsou pro spotřebitele závazné“.
- 63 V této souvislosti již měl Soudní dvůr příležitost toto ustanovení vyložit v tom smyslu, že vnitrostátním soudům, které rozhodnou, že smluvní klauzule mají zneužívající charakter, přísluší vyvodit veškeré důsledky, které z toho vyplývají podle vnitrostátního práva, aby spotřebitel nebyl uvedenými klauzulemi vázán (viz výše uvedený rozsudek Asturcom Telecomunicaciones, bod 58, usnesení ze dne 16. listopadu 2010, Pohotovost, C-76/10, Sb. rozh. s. I-11557, bod 62, jakož i výše uvedený rozsudek Pereničová a Perenič, bod 30). Jak totiž bylo připomenuto v bodě 40 tohoto rozsudku, jedná se o kogentní ustanovení, které má formální rovnováhu zavedenou ve smlouvě mezi právy a povinnostmi smluvních stran nahradit skutečnou rovnováhou, která rovnost mezi uvedenými stranami nastolí.
- 64 Dále je třeba uvést, že unijní zákonodárce ve druhé části věty čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13, jakož i v jejím dvacátém prvním bodě odůvodnění výslovně stanovil, že smlouva uzavřená mezi prodávajícím či poskytovatelem a spotřebitelem zůstává pro strany závaznou „za stejných podmínek“, může-li nadále existovat bez „nepřiměřených podmínek [zneužívajících klauzulí]“.
- 65 Ze znění odstavce 1 uvedeného článku 6 tak vyplývá, že vnitrostátní soudy mají pouze povinnost neuplatnit zneužívající klauzuli, aby nebyla vůči spotřebiteli závazná, avšak nemají pravomoc měnit její obsah. Vyjma zneužívajících klauzulí totiž musí tato smlouva v zásadě nadále existovat bez jakékoli jiné změny, je-li v souladu s vnitrostátním právem taková další existence smlouvy právně možná.
- 66 Tento výklad je dále podpořen cílem a obecnou systematikou směrnice 93/13.
- 67 Podle ustálené judikatury Soudního dvora totiž tato směrnice představuje jako celek opatření nezbytné ke splnění poslání svěřených Unii, a zvláště ke zvyšování životní úrovně a kvality života v celé Unii (viz výše uvedené rozsudky Mostaza Claro, bod 37, Pannon GSM, bod 26, a Asturcom Telecomunicaciones, bod 51).
- 68 Vzhledem k povaze a významu veřejného zájmu, na němž spočívá ochrana zaručená spotřebitelům, kteří se ve vztahu k prodávajícímu či poskytovateli nacházejí v nevýhodném postavení, směrnice 93/13 ukládá členským státům povinnost – jak vyplývá z jejího čl. 7 odst. 1 ve spojení s jejím dvacátým čtvrtým bodem odůvodnění – zajistit přiměřené a účinné prostředky „zabraňující dalšímu používání zneužívajících klauzulí ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli“.
- 69 V této souvislosti je třeba konstatovat, jak uvedla generální advokátka v bodech 86 až 88 svého stanoviska, že pokud by vnitrostátní soud mohl měnit obsah zneužívajících klauzulí v takové smlouvě, splnění dlouhodobého cíle stanoveného v článku 7 směrnice 93/13 by mohlo být ohroženo. Tato možnost by totiž mohla přispět k eliminaci odrazujícího účinku pro prodávající a poskytovatele spočívající v tom, že se takové zneužívající klauzule vůči spotřebiteli jednoduše neuplatní (v tomto smyslu viz výše uvedené usnesení Pohotovost, bod 41 a citovaná judikatura), jelikož s vědomím, že sice má být rozhodnuto o neplatnosti takových klauzulí, ale že vnitrostátní soud může smlouvu v nezbytném rozsahu doplnit, by uvedení prodávající či poskytovatelé byli nadále podněcováni uvedené klauzule využívat, takže by jejich zájmy byly tímto způsobem zajištěny.
- 70 Takováto možnost, byla-li by vnitrostátním soudem uznána, by tedy sama o sobě nebyla způsobilá zajistit stejně účinnou ochranu spotřebitele, jaká vyplývá z neuplatňování zneužívajících klauzulí. Tato možnost by se navíc nemohla zakládat na článku 8 směrnice 93/13, jež ponechává členským státům možnost přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení slučitelná s unijním právem v oblasti

působnosti této směrnice, aby zajistily nejvyšší stupeň ochrany spotřebitele (viz rozsudek ze dne 3. června 2010, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, C-484/08, Sb. rozh. s I-4785, body 28 a 29, jakož i výše uvedený rozsudek Pereničová a Perenič, bod 34).

- 71 Z těchto úvah tedy plyne, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 nelze chápat v tom smyslu, že vnitrostátnímu soudu umožňuje v případě, že konstatuje přítomnost zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, změnit obsah uvedené klauzule namísto toho, aby ji vůči spotřebiteli pouze neuplatnil.
- 72 V tomto ohledu musí předkládající soud ověřit, jaká použitelná vnitrostátní pravidla se na jemu předložený spor uplatní, a učinit vše, co spadá do jeho pravomoci, s tím, že vezme v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použije metody výkladu jím uznané, aby zajistil plnou účinnost čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 a došel k výsledku, který by byl v souladu s cílem sledovaným touto směrnicí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, bod 27 a citovaná judikatura).
- 73 Ve světle výše uvedeného je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je článek 83 nařízení s mocí zákona 1/2007, jež vnitrostátnímu soudu umožňuje, aby při rozhodnutí o neplatnosti zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem doplnil uvedenou smlouvu tak, že změní obsah této klauzule.

Ke třetí až šesté otázce

- 74 Podstatou třetí a šesté otázky předkládajícího soudu položených Soudnímu dvoru je, jaké úkoly mají vnitrostátní soudy na základě nařízení č. 1896/2006 a směrnice 2005/29 v případě přezkumu takového smluvního ujednání o úrocích z prodlení, jako je ujednání dotčené v původním řízení, a dále jaké povinnosti mají finanční instituce pro účely uplatnění sazby úroku z prodlení v úvěrových smlouvách ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. l) a m) a čl. 6, 7 a čl. 10 odst. 2 písm. l) směrnice 2008/48.
- 75 Španělské království a Evropská komise tvrdí, že tyto otázky jsou nepřijatelné, jelikož unijní právní úprava, které se týkají, se ve sporu v původním řízení nepoužije, a jejich výklad proto není pro předkládající soud užitečný k řešení tohoto sporu.
- 76 V tomto ohledu je třeba bez dalšího připomenout, že podle ustálené judikatury je v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, které je založeno na jasném rozdělení funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, ke zjištění a posouzení skutkových okolností sporu v původním řízení i k výkladu a uplatňování vnitrostátního práva příslušný pouze vnitrostátní soud. Stejně tak je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci nezbytnost a relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. V důsledku toho, týkají-li se položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudky ze dne 12. dubna 2005, Keller, C-145/03, Sb. rozh. s I-2529, bod 33; ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, Sb. rozh. s I-6199, bod 43, jakož i ze dne 11. září 2008, Eckelkamp a další, C-11/07, Sb. rozh. s I-6845, body 27 a 32).
- 77 Odmítnutí žádosti podané vnitrostátním soudem je tak možné pouze, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na jemu položené otázky (viz zejména rozsudek ze dne 5. prosince 2006, Cipolla a další, C-94/04 a C-202/04, Sb. rozh. s I-11421, bod 25, jakož i ze dne 1. června 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07, Sb. rozh. s I-4629, bod 36).
- 78 Je přitom nutno konstatovat, že tak je tomu právě v projednávaném případě.

- 79 Pokud jde konkrétně o třetí otázku, je nutno uvést, že výklad nařízení č. 1896/2006 je irelevantní ve vztahu k rozhodnutí, které má předkládající soud vydat ve sporu, který je mu předložen. Je totiž třeba konstatovat, že jak vyplývá ze spisu poskytnutého Soudnímu dvoru, skutkový stav sporu v původním řízení nespadá do působnosti tohoto nařízení, které se v souladu s čl. 1 odst. 1 vztahuje pouze na přeshraniční spory, ale podléhá výhradně ustanovením občanského soudního řádu. A je třeba upřesnit, že toto nařízení, jak vyplývá výslovně z jeho desátého bodu odůvodnění, nenahrazuje ani neharmonizuje stávající mechanismy vymáhání nesporných nároků podle vnitrostátního práva.
- 80 Pokud jde o čtvrtou otázku, je zjevné, že ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. l) a m) a článku 6, jakož i čl. 10 odst. 2 písm. l) směrnice 2008/48, o jejichž výklad předkládající soud žádá, se na spor v původním řízení neuplatní *ratione temporis*, jelikož tento spor se týká údajně vadného plnění, jež měl J. Calderón Camino poskytnout na základě úvěrové smlouvy uzavřené mezi ním a Banesto dne 28. května 2007.
- 81 V tomto ohledu postačí uvést, že podle článků 27, 29 a 31 směrnice 2008/48 jsou členské státy povinny přijmout nezbytná opatření k dosažení souladu s touto směrnicí do 11. června 2010, tj. datu zrušení směrnice 87/102. Článek 30 odst. 1 téže směrnice mimoto výslovně stanovil, že se nevztahuje na úvěrové smlouvy již existující v den vstupu vnitrostátních prováděcích opatření v platnost.
- 82 Pokud jde o pátou otázku, která zjišťuje, zda čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/48 zavazuje úvěrovou instituci k tomu, aby pro účely uplatnění úroků z prodlení oznámila předčasný konec úvěru či půjčky, a dále zda se lze dovolávat zásady zákazu bezdůvodného obohacení zakotveného v článku 7 téže směrnice, pokud úvěrová instituce požaduje nejenom vrácení peněžitých prostředků, ale i zvláště vysoké úroky z prodlení, je třeba bez dalšího uvést, že v rámci této otázky – jak vyplývá ze spisu předloženého Soudnímu dvoru – chtěl předkládající soud ve skutečnosti odkázat na odpovídající články směrnice 87/102, které jediné odpovídají předmětu v uvedené otázce.
- 83 I kdyby však bylo připuštěno, že toto je skutečný obsah otázky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. listopadu 1999, Teckal, C-107/98, Recueil, s. I-8121, body 34 a 39), je nutno konstatovat, jak uvedla též generální advokátka v bodech 99 a 100 svého stanoviska, že nic v předkládacím rozhodnutí nenasvědčuje tomu, že by se spor v původním řízení týkal problematiky v souvislosti s povinností poskytovatele úvěru předem informovat spotřebitele o každé změně roční úrokové sazby nebo vrátit zboží věřiteli vedoucí k jeho bezdůvodnému obohacení.
- 84 Je tedy zjevné, že pátá otázka je hypotetické povahy, jelikož výklad uvedených ustanovení směrnice 87/102 nemá žádnou souvislost s předmětem sporu v původním řízení.
- 85 Pokud jde konečně o šestou otázku, zda musí být čl. 11 odst. 2 směrnice 2005/29 v případě jejího neprovedení vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní soud může i bez návrhu přezkoumat nekalost praktiky spočívající v tom, že je do smlouvy začleněna klauzule o úroku z prodlení, postačí konstatovat, jak uvedla i generální advokátka v bodě 106 svého stanoviska, že nic v předkládacím rozhodnutí nenaznačuje, že by Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell, který usnesením zamítl návrh na vydání platebního rozkazu, považoval skutečnost, že Banesto do úvěrové smlouvy s J. Calderón Caminem začlenila takovou klauzuli o úrocích z prodlení, jako je klauzule dotčená v původním řízení, za nekalou obchodní praktiku ve smyslu výše uvedené směrnice.
- 86 Je nutné rovněž konstatovat, že předkládající soud ve svém rozhodnutí uvádí vysvětlení k uvedené otázce výslovným poukazem na „možnou nekalou obchodní praktiku bankovní instituce“.
- 87 Je tudíž zjevné, že výklad směrnice 2005/29 má ve vztahu k předmětu sporu v původním řízení čistě hypotetickou povahu. V této souvislosti se pro účely vyřešení uvedeného sporu jeví neprovedení této směrnice též jako irelevantní.
- 88 Vzhledem k výše uvedeným úvahám je tudíž třeba rozhodnout, že třetí až šestá otázka položené předkládajícím soudem jsou nepřijatelné.

K nákladům řízení

- 89 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je úprava dotčená v původním řízení, která neumožňuje soudu, jemuž je předložen návrh na vydání platebního rozkazu, aby bez námítky podané spotřebitelem posoudil z úřední povinnosti *a limine* či v jakémkoli jiném stadiu řízení zneužívající charakter klauzule o úrocích z prodlení obsažené ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím či poskytovatelem a spotřebitelem, ačkoli má pro tyto účely k dispozici potřebné informace o právním a skutkovém stavu.
- 2) Článek 6 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové právní úpravě členského státu, jako je článek 83 nařízení s mocí zákona 1/2007 o přepracovaném znění obecného zákona o ochraně spotřebitelů a uživatelů a souvisejících zákonů (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) ze dne 16. listopadu 2007, jež vnitrostátnímu soudu umožňuje, aby při rozhodnutí o neplatnosti zneužívající klauzule ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem doplnil uvedenou smlouvu tak, že změní obsah této klauzule.

Podpisy.